

Sammanfattning

Introduktion: Buller är en mycket vanlig orsak till hörselrelaterade åkommor samt i hög grad sammankopplat med stress och stressrelaterade tillstånd. Många svenska lärare upplever den ljudrelaterade arbetsmiljön som ett problem. I samtal med en student på Stockholms Universitet framgår det att dennes uppfattning är att liten eller ingen vikt läggs på ämnet under lärarutbildningen. Syftet med uppsatsen är att undersöka till vilken grad lärarstudenter är förberedda inför sin framtida ljudrelaterade arbetsmiljö vid examen.

Material och metod: Kortare intervjuer utfördes med programsamordnare och ansvariga på lärarutbildningarna på Stockholms Universitet och Södertörns Högskola med frågor om ljudrelaterad arbetsmiljö och läroplanerna undersöktes. En enkät spreds bland sistaårsstudenter. Enkäten ämnade kartlägga lärarstudenternas kunskap om vissa vanligt förekommande skrönor om ljud och hörsel samt undersökte hur respondenterna tycker sig ha påverkats av den ljudrelaterad arbetsmiljön på längre verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och till vilken grad de upplevde sig vara förberedda för yrkeslivet i detta avseende. Enkäten undersökte också i vilken grad studenterna tycker att deras lärosäten tar upp ljudrelaterad arbetsmiljö i utbildningen samt om ämnet är något som tas på allvar under utbildningen och på VFU:n. Av lärarstudenterna erhöles 47 enkätsvar.

Resultat: Studien visar att utbildningarna i fråga inte tar upp ljudrelaterad arbetsmiljö i någon officiell kapacitet, det vill säga att det inte ingår i läroplanen. Om ämnet tas upp så sker det organiskt i seminarieform. Av de tillfrågade studenterna uppger 87 % helt eller delvis att de har känt sig negativt mentalt påverkad av ljudmiljön under arbetsdagen på sin VFU, 62 % uppger helt eller delvis att ljudrelaterad arbetsmiljö är något som tas på allvar av handledare och kollegor under VFU samtidigt som 74 % helt eller delvis tycker att de inte fått tips eller strategier av handledare och kollegor på VFU för att hantera problemen. När studenterna frågades om de önskar att ljudrelaterad arbetsmiljö skulle tas upp i högre utsträckning under deras utbildning uppger 85 % helt eller delvis att det är något de önskar. Inga trender eller signifikanta skillnader kunde utrönas när enkätsvaren analyserades utifrån kön, ålder eller programinriktning.

Diskussion: De tillfrågade studenterna på Stockholms universitet och Södertörns Högskola önskar att de skulle bli bättre förberedda av utbildningen för den ljudrelaterade arbetsmiljö de ska verka i. Lärosätenas representanter anser att studenterna inte förbereds tillräckligt väl i avseendet, men hänvisar till tidsbrist och de av regeringen uppsatta målen för utbildningen som inte ställer några krav på att förmedla kunskap om ljudrelaterad arbetsmiljö. Bristen på kunskap om ljudrelaterad arbetsmiljö bland lärare och lärarstudenter är ett strukturellt problem och stor nytta för lärare, både på individnivå och som yrkesgrupp, skulle kunna åstadkommas med relativt små medel.

Nyckelord: Arbetsmiljö, buller, folkhälsa, hörsel, lärare, lärarstudenter.

Abstract Introduction: Noise is a very common reason for hearing related illness and is connected in high degree to stress and stress related conditions. Many teachers in Sweden think that the sound related working environment is a problem. During a conversation with a trainee teacher studying at Stockholms University they stated that little to no emphasis is put on the subject during the course of the education. The purpose of this thesis is to explore to what extent trainee teachers are prepared for their future working environment by the time they graduate.

Methods: Short interviews were conducted with the heads of faculties at the teacher programmes at Stockholm University and Södertörns Högskola with questions about sound related working environment and the curriculums were examined. A questionnaire was sent out to the trainee teachers studying their last or second to last semester. The questionnaire was meant to map the trainee teachers' knowledge about some common preconceptions about sound and hearing, how they experienced the impact of the sound related working environment during their practicum internship and to what degree they felt prepared for their future working life in this regard. The questionnaire also explored to what degree the trainee teachers experienced that the universities handled the subject of sound related working environment and if the subject was something that is taken seriously throughout the course of the education and during practicum internships. The trainee teachers submitted 47 questionnaire answers.

Results: The study showed that the universities do not bring up sound related working environment in any official capacity, that is it is not part of the curriculums. If the subject is brought up, it is done organically in seminars or at similar occasions. Of the asked trainee teachers 87% stated fully or partly that they have felt negatively affected by the sound related working environment during the work day at the practicum internship, 62% stated fully or partly that the subject is something that is taken seriously by mentors and colleagues at practicum internships but at the same time 74% stated fully or partly that they have not received advice or strategies to handle sound related problems from mentors during practicum internships. When the students were asked if they wished that sound related working environment should be a bigger part of the curriculum, 85% stated fully or partly that that was the case. No trends or significant distinctions could be seen when the questionnaire answers were analyzed with regards of sex, age or program.

Discussion: The trainee teachers that answered the questionnaire at Stockholm University and Södertörns Högskola would have liked to have been better prepared by their universities with regards to their future sound related working environment. The universities agree that the students are not prepared enough but refer to lack of time and the learning objectives given to them by the government which do not require them to teach the subject. The lack of knowledge among teachers and trainee teachers is a structural problem, benefits could be had with relatively small means both for teachers individually and as a working group.

Keywords: Hearing, noise, public health, teacher, trainee teachers, working environment.